

ERKLÆRING OM PARTSHJELP

til

Høyesterett

Oslo, 17. mars 2026

Vår ref.: 326672-001

Sak 25-164215SIV-HRET

Ankende part: Staten v/Klima- og miljødepartementet og
Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8013 Dep, 0030 Oslo

Prosessfullmektig: Regjeringsadvokaten v/ advokat Karen Mellingen

Ankemotpart 1: Norges Naturvernforbund
Mariboegate 8, 0183 Oslo

Prosessfullmektig: Advokat Asle Bjelland, CMS Kluge Advokatfirma AS

Ankemotpart 2: Natur og Ungdom
Myrens Verksted 3C, 0476 Oslo

**Partshjelper for
ankemotpartene:** Norges Jeger- og Fiskerforbund
Postboks 94, 1378 Nesbru

Saken gjelder: Gyldigheten av statlige tillatelser til deponering av gruveavfall i Førdefjorden

**CMS Kluge Advokatfirma
Stavanger**
Olav Kyrres gate 21, Herbarium
Postboks 277
4068 STAVANGER

Tel: 51 82 29 00
Fax: 51 82 29 01
E-post: post@cms-kluge.com

CMS Kluge Advokatfirma Oslo
Bryggegate 6
Postboks 1548, Vika
0117 OSLO

Tel: 23 11 00 00
Fax: 23 11 00 01
E-post: post@cms-kluge.com

CMS Kluge Advokatfirma Bergen
Allehelgensgate 2
Postboks 394 Sentrum
5805 BERGEN

Tel: 55 21 98 00
Fax: 55 21 98 01
E-post: post@cms-kluge.com

Organisasjonsnummer

913 296 117 MVA

Bank

9685.27.21690 (driftskonto)
8396.07.70946 (driftskonto EUR)
9685.27.21755 (klientmidler)
9685.27.54068 (eiendomsmegling)
SWIFT: HANDNOKK

1 INNLEDNING

Norges Jeger- og Fiskerforbund («NJFF») erklærer med dette partshjelp i saken til fordel for ankemotpartene Norges Naturvernforbund og Natur og Ungdom, jf. tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav b. Saken gjelder spørsmål av stor prinsipiell betydning, både hva gjelder innholdet i en helt sentral bestemmelse i norsk miljørett og hva gjelder ideelle organisasjoners adgang til domstolskontroll av lovligheten av forvaltningens vedtak.

I likhet med miljøorganisasjonene mener NJFF at Borgarting lagmannsrett korrekt har lagt til grunn at de fire vedtakene som saken gjelder er ugyldige og at statens anke skal forkastes. NJFF slutter seg fullt ut til de påstandsgrunnlag som miljøorganisasjonene gjør gjeldende for Høyesterett.

2 GRUNNLAGET FOR PARTSHJELP

Twisteloven § 15-7 første ledd bokstav b bestemmer at partshjelp skal tillates for «foreninger og stiftelser ... med oppgave å fremme særskilte interesser, i sak som ligger innenfor deres formål og naturlige virkeområde etter § 1-4».

NJFF er en landsdekkende organisasjon for jegere og sportsfiskere med rundt 120 000 medlemmer, fordelt på 500 lokalforeninger og 19 regionlag. Medlemskap er åpent for enhver person med interesser for jakt, fiske, annet friluftsliv og naturforvaltning.

NJFFs formål er fastsatt slik i vedtektenes § 2:

NJFF er en demokratisk, partipolitisk nøytral, landsomfattende medlemsorganisasjon som skal arbeide faglig og politisk for interesser innen jakt, fiske og annet friluftsliv. NJFF skal arbeide for å sikre allmennhetens tilgang til naturen, bærekraftig høsting, god naturforvaltning og vern av miljøet. NJFF skal være den viktigste kunnskapsformidleren og tradisjonsbæreren innen jakt og fiske i samfunnet og arbeide for god rekruttering. NJFFs arbeid skal bidra til god livskvalitet og helse i befolkningen.

Ankesaken gjelder tillatelse til å deponere totalt ca. 170 tonn gruveavfall i Førdefjorden i flere tiår fremover. Ifølge staten, som har gitt tillatelsene, vil deponeringen medføre at livet i bunnfaunaen i deponiområdet utslettes, og statens egne fremste eksperter, Havforskningsinstituttet, har uttalt at deponeringen ikke representerer en bærekraftig bruk av fjorden. De konkrete tillatelser som er gitt vil således direkte berøre allmenhetens tilgang til og bruk av Førdefjorden for fiske- og rekreasjonsformål, samt hensynet til god naturforvaltning og vern av miljøet. NJFF avga allerede i 2009 en høringsuttalelse i forbindelse med reguleringsplanen for Engebøprosjektet, og har siden vært engasjert i saken blant annet ved klager til ESA om brudd på vanndirektivet, ved krav om ny konsekvensutredning, og i klager på driftskonsesjon og revidert utslippstillatelse. NJFF har således allerede over lang tid vært aktivt involvert i den konkrete forvaltningssaken, og det er på det rene at saken direkte berører NJFFs formålsfestede interesser og medlemmer.

I tillegg reiser ankesaken prinsipielle spørsmål om vern av vannforekomster med betydning langt utover den konkrete saken. I Norge har vi nærmere 36 000 vannforekomster. Vi har mer enn 243 000 vann og innsjøer som er større enn 2 500 kvadratmeter, og et kystvannsareal innenfor grunnlinjen på omtrent 90 000 km². I 2009 bestemte Stortinget at EUs vanndirektiv skulle innlemmes i EØS-avtalen. Vanndirektivet etablerer et felles europeisk forbud mot forringelses av vannressurser. Et kjernepunkt i formålet med NJFFs virksomhet er å bidra til at tillatelser til å forringe vannressurser ligger innenfor den strengt begrensede kompetansen som forvaltningen er gitt i vannforskriften og vanndirektivet.

Ankesaken gjelder spørsmålet om hvilke interesser som kvalifiserer som «tvingende allmenne hensyn» som kan begrunne unntak fra forringelsesforbudet. For NJFF er det sentralt at Høyesterett, i likhet med EFTA-domstolen og Borgarting lagmannsrett, fastslår at private kommersielle interesser ikke kan begrunne et unntak fra forringelsesforbudet. Det samme gjelder hensynet til offentlige skatteinntekter, sysselsetting og andre ordinære virkninger av næringsvirksomhet som går med overskudd. De hensyn som denne sakens utslippstillatelse er begrunnet i, vil etter NJFFs syn helt uthule det vernet av vannforekomster som vannforskriften og vanndirektivet er ment å gi.

NJFF har registret at staten i denne rettsprosessen og i kongelig resolusjon av 23. mai 2025 nå begrunner forringelsen av Førdefjorden med hensynet til tilgang på kritiske mineraler. Dette hensynet var imidlertid ikke fremhevet i vedtakenes egne begrunnelser, og heller ikke i grunnlaget for høringsrundene forut for vedtakene. Selv om dette er interesser av en art som etter omstendighetene vil kunne utgjøre et tvingende allment hensyn, finner NJFF det svært betenkelig at staten for å forsvare vedtak i domstolene introduserer et helt nytt hensyn som skal gi adgang til å forringe Førdefjorden, uten en forutgående konkret analyse av realiteten i hensynet, og uten at offentligheten, herunder NJFF, har fått anledning til å medvirke gjennom høringsuttalelser mv. I likhet med miljøorganisasjonene gjør NJFF gjeldende at dette er i strid med vannforskriften og vanndirektivet med tilhørende praksis.

I forlengelsen av dette finner NJFF det ytterligere betenkelig at staten også gjør gjeldende at ankemotpartene etter den kongelige resolusjonen av 23. mai 2025 ikke lenger har rettslig interesse i å få dom for at de omtvistede vedtakene er ugyldige. Ettersom den kongelige resolusjonen begrenser seg til å gi en ny etterfølgende begrunnelse for utslippstillatelsen som staten mener er gyldig, vil statens standpunkt innebære at forvaltningens plikt til å foreta en reell oppdatert omgjøringsvurdering omgås, og at ideelle organisasjoner, herunder NJFF, i praksis fratas muligheten til å be om domstolskontroll for å avklare rettsstillingen. I dette tilfellet gjelder saken forståelsen av en helt sentral miljøbestemmelse der en ugyldighetsdom også vil måtte medføre at vannforskriften og KLDs veileder til forskriften blir korrigert. I likhet med miljøorganisasjonene gjør NJFF gjeldende at kravet til rettslig interesse er oppfylt.

På denne bakgrunn mener NJFF at vilkårene for partshjelp i tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav b) er oppfylt. Når erklæringen om partshjelp begjæres etter at anken er tillatt fremmet, følger det av blant annet HR-2013-02143-U at kravet om «særlige grunner» i tvisteloven § 30-7 første ledd får analogisk anvendelse. Også dette vilkåret er oppfylt. Det vises til at NJFF slutter seg fullt ut til de påstandsgrunnlag og bevisførsel som miljøorganisasjonene gjør gjeldende, og at sakens karakter ikke endres av partshjelpen.

Dersom staten skulle bestride partshjelpen vil NJFF inngi supplerende merknader.

NJFF vil representeres av Norges Naturvernforbunds prosessfullmektig. Innleggene til miljøorganisasjonene og NJFF vil bli samordnet, og partshjelpen vil ikke ha betydning for den tid som er satt av til ankeforhandlingen.

* * *

Oslo, 17. mars 2026

CMS Kluge Advokatfirma AS

Asle Bjelland
advokat